

[Petra Petersen.]

tilskrives rationaliseringen af mælkehandelen, men også i høj grad må tilskrives de bedre hygiejniske forhold, som gennem årene er indført på produktionsstedet. Udviklingens krav til bedre hygiejne er også i dette tilfælde blevet opfyldt, og også her betyder det et større udbytte for producenten. Jeg er så absolut af den mening, at mælkeordningen har sin store andel i den høje hygiejniske standard, ligesom rationaliseringen har betydet en sænkning af omkostningerne fra producent til forbruger.

Til modstanderne af mælkeordningen, de modstandere, der taler om den frie konkurrence i stedet for monopoler — vi kommunister går jo også imod monopoler — er der vel bl. a. det at sige, at monopoler findes i vort samfund på mange områder, uden at modstanderne af mælkeordningen taler derimod. Vi ser i dag, hvordan kapitalstærke firmaer indenfor alle brancher sluger de mindre kapitalstærke; ikke mindst har tekstilbranchen i den seneste tid givet os beviser på, hvordan man skiller sig af med en konkurrent. Apotekerne er jo også et statsmonopol, og vort landbrug bestræber sig ligeledes for at centralisere handelen med sine produkter — det er noget, man ser hver eneste dag.

Jeg skal ikke bestride, at rationaliseringen og mælkeordningen af 1940 — og også det i dag foreliggende lovforslag — kommer ind under begrebet monopolisering. Derfor må det af lovens ord og formulering klart fremgå, at rationaliseringen, der begunstiger enkelte, skal være en rationalisering til sikring af den bedste og billigste mælk for befolkningen.

Det er trods alt — trods alle forbedringer, trods mælkeordningen — ikke lykkedes at skaffe befolkningen mælk til priser, den er i stand til at betale; det kommer jo til udtryk i nedgangen i forbruget af mælk. Forbruget af sødmælk var således i oktober kvartal 1955 84,4 mill. kg, hvilket er 5 mill. kg mindre end forbruget i samme kvartal året før, og samtidig faldt forbruget af fløde, omregnet til sødmælk, med 6,7 mill. kg. Derfor ser man da også, at skummetmælk dukker op i mælkebutikkerne igen — og jeg deler ikke det ærede medlem fru Kirsten Gloerfelt-Tarps syn på skummetmælken. Ligesom under besættelsen,

da man med alle mulige forklaringer søgte at benægte de forringelser, der dengang skete, fortæller man nu i „husmoderens 2 minutter“, at skummetmælk er lige så sund som sødmælk, og det ærede medlem fru Kirsten Gloerfelt-Tarp fortæller, at vi er fede nok; det er vi måske også, men der er nogle, som ikke får fedtstof nok — det må vi endelig ikke se bort fra.

Handelsministeren siger, at producentprisen er steget, og at det er årsagen til, at forbrugerprisen ikke er faldet så meget, som man kunne vente. Jeg vil gerne i forbindelse dermed sige, at ministeren hæfter sig kun ved producentprisens stigning. Det er vel rimeligt, at producenten skal have betaling for det arbejde, han udfører; når alt andet stiger i pris, skal også han have sin fortjeneste sat op; men det forekommer mig, at de høje priser på vore hjemlige landbrugsprodukter ikke alene skyldes producentavancer, men også, at der er andre, som tager deres store bid af kagen. Det har iøvrigt forbavset mig, at vi i dag ikke har hørt producenternes røst, men det kommer måske, efter at de officielle ordførere har haft ordet; det har forbavset mig, at venstre og det konservative folkeparti ikke har valgt producenter til ordførere.

Der har i den seneste tid været rettet en del spørgsmål til handelsministeren om kontrol med handelsomkostningerne, men hver gang har handelsministeren afvist disse spørgsmål; så sent som i går afviste handelsministeren det ærede medlem fru Alvilda Larsens spørgsmål, og ministeren erklærede, at hun ikke fandt priserne på mælk og smør for høje. At de er for høje for forbrugerne, viser den nedgang, jeg har påvist. Den gældende mælkeordning, som skal videreføres, er nu 15—16 år gammel, og erstatningsspørgsmålet må vel være bragt ud af verden; det spørgsmål må da rejses, om omkostningerne fra producent til forbruger ikke stadig er meget høje.

Jeg er tilfreds med lovforslagets § 10, stk. 3—7, der omhandler ankenævnet. Jeg synes, det er ganske udmærket, at der er et ankenævn, som skal mægle i de stridigheder, der kan opstå mellem kommunalbestyrelserne og mejerierne om mælkepriserne, og jeg kan heller ikke modsætte mig ankenævnets sammensætning; det kan sikkert ikke være anderledes, men for mig er det et